

ΣΤΟΝ ΤΕΙΡΕΣΙΑ ΟΛΟΙ ΟΙ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΕΣ

Του Δ.Σ. Κανέλλη (dkanellis@pegasus.gr)

Στη λίστα κακοπληρωτών του Τειρεσία θα ενταχθούν σύντομα οι δανειολήπτες στεγαστικών δανείων και πιστωτικών καρτών. Αυτό επισημαίνει σε συνέντευξή του ο γενικός γραμματέας της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών, κ. Χρήστος **Γκόρτσος**, τονίζοντας παράλληλα ότι η εξέλιξη αυτή θα οδηγήσει σε περαιτέρω μείωση επιτοκίων για τους συνεπείς πελάτες.

Πρόσφατα, ο πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, κ. Αράπογλου, αναφέρθηκε στη Βουλή στη μεγάλη διαφορά που έχουν τα επιτόκια χορηγήσεων στην Ελλάδα σε σχέση με τις άλλες χώρες της ευρωζώνης. Πότε πιστεύετε ότι μπορεί να υπάρξει περαιτέρω αποκλιμάκωση, τουλάχιστον στις κατηγορίες εκείνες που είναι σε υψηλά επίπεδα;

Κατ' αρχήν, μεγάλη διαφορά επιτοκίων δεν υπάρχει. Στους τομείς της επιχειρηματικής και της στεγαστικής πίστης οι διαφορές είναι οριακές, ενώ στον τομέα της καταναλωτικής πίστης, όπου παρατηρούνται και οι μεγαλύτερες αποκλίσεις από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, για τα δάνεια που δόθηκαν το 2005 η διαφορά αυτή δεν ξεπερνά - σε καμία κατηγορία - το 2.4%, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Τράπεζας της Ελλάδας.

Επισημαίνεται μάλιστα ότι σε ορισμένα κράτη-μέλη τα επιτόκια είναι υψηλότερα από την Ελλάδα. Η μείωση της διαφοράς των επιτοκίων στην Ελλάδα σε σχέση με τον μ.ο της ευρωζώνης εκτιμώ ότι είναι βέβαιη, τουλάχιστον για ορισμένες κατηγορίες δανείων. Η έκτασή της όμως και η ταχύτητα επέλευσής της αποτελούν συνάρτηση της διόρθωσης των παραγόντων που επιδρούν αθροιστικά στη διαμόρφωση των επιτοκίων στη χώρα μας σε υψηλότερα επίπεδα από ό,τι στον μ.ο της ευρωζώνης, όπως ενδεικτικά:

- Το υψηλότερο δημόσιο χρέος.
- Ο υψηλότερος πληθωρισμός.
- Οι ιδιαιτερότητες των δομών της ελληνικής οικονομίας.
- Η υποχρέωση των τραπεζών να συμμορφώνονται προς ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που είναι αρκετά αυστηρότερο σε σχέση με τον κοινοτικό μέσο όρο.

Ως μια αιτία για την απόκλιση των ελληνικών επιτοκίων από τα ευρωπαϊκά ο κ. Αράπογλου πρόβαλε τις περιορισμένες δυνατότητες του συστήματος συγκέντρωσης κινδύνων «Τειρεσίας». Πότε θα είναι έτοιμο το σύστημα να συμβάλει με τη λειτουργία του στη μείωση των επιτοκίων;

Το θέμα αυτό είναι πολύ σημαντικό και ορθά επισημάνθηκε. Υπενθυμίζω ότι η εταιρεία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ διαχειρίζεται πλέον δύο βασικά αρχεία: το αρχείο δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς και το αρχείο συγκέντρωσης κινδύνων.

Στο πρώτο καταχωρίζονται πληροφορίες για ακάλυπτες επιταγές, διαταγές πληρωμής, κατασχέσεις και πλειστηριασμούς, βάσει των οποίων οι Τράπεζες αξιολογούν τη φερεγγυότητα των πελατών τους.

Στο αρχείο συγκέντρωσης κινδύνων καταχωρίζονται πληροφορίες για τα υπόλοιπα δανείων ή πιστώσεων που έχουν χορηγηθεί από Τράπεζες σε φυσικά πρόσωπα, με βάση τις οποίες οι Τράπεζες αξιολογούν την πιστοληπτική ικανότητα των πελατών τους.

Το αρχείο συγκέντρωσης κινδύνων άρχισε να λειτουργεί τον Ιούνιο του 2003 κατόπιν απόφασης της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, σύμφωνα με την οποία οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται σε αυτό μόνον με την προηγούμενη ρητή συγκατάθεση των πελατών. Η προϋπόθεση αυτή έχει ως συνέπεια τη μη καταχώριση στο αρχείο πληροφοριών για χορηγήσεις δανείων και πιστώσεων που είχαν πραγματοποιηθεί πριν από τον Ιούνιο 2003. Κατά συνέπεια, το βάθος της παρεχόμενης πληροφόρησης είναι ακόμη περιορισμένο, εφόσον δεν περιλαμβάνονται σε αυτή υπόλοιπα των προ του ως άνω χρονικού σημείου μακροχρόνιων στεγαστικών δανείων ή των αορίστου χρόνου συμβάσεων πιστωτικών καρτών.

Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος έχει υποβληθεί σχετικό αίτημα στην Αρχή, το οποίο εκκρεμεί. Η θετική αντιμετώπιση αυτού του αιτήματος αποτελεί πρόκριμα για την εξασφάλιση της αναγκαίας πληρότητας της παρεχόμενης πληροφόρησης στις Τράπεζες. Αυτή η ολοκληρωμένη πληροφόρηση είναι η αναγκαία προϋπόθεση για την ακριβή αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών των τραπεζών, η οποία με τη σειρά της είναι προϋπόθεση για την περαιτέρω μείωση των επιτοκίων στους συνεπείς πελάτες.

Πώς θα εξελιχθούν τα επιτόκια το επόμενο διάστημα;

Στο ερώτημα αυτό δεν νομιμοποιούμαι με την ιδιότητά μου να εκφέρω άποψη. Μπορώ όμως να κάνω τρεις επισημάνσεις:

Κατ' αρχήν, τα βασικά επιτόκια στην ευρωζώνη, εκείνα δηλαδή με τα οποία δανείζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) τις τράπεζες, καθορίζονται από την ίδια. Ο καθορισμός τους γίνεται βάσει μιας σύνθετης ανάλυσης οικονομικών και νομισματικών παραγόντων και με κύριο γνώμονα τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών. Συνεπώς, εφόσον η ενιαία ευρωπαϊκή νομισματική αρχή κρίνει, όπως έγινε πρόσφατα τον Δεκέμβριο του 2005, ότι υπάρχει κίνδυνος έξαρσης του πληθωρισμού, θα τείνει να αυξάνει τα επιτόκια.

Δεύτερον, καθώς τα τραπεζικά επιτόκια επηρεάζονται από τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ, η οποιαδήποτε αύξηση ή μείωση των επιτοκίων της ΕΚΤ επιδρά ανάλογα και στα τραπεζικά. Αυτό είναι εξάλλου και η επιδίωξη της ΕΚΤ, όπως και κάθε κεντρικής τράπεζας που έχει ως στόχο τη διασφάλιση του επιπέδου των τιμών στην οικονομία.

Τέλος, να μην αγνοούμε το γεγονός ότι τα τρέχοντα επιτόκια στην ευρωζώνη βρίσκονται σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα, και η αύξησή τους είναι κάτι που αργά ή γρήγορα αναμένεται να γίνει. Η οποιαδήποτε πάντως αύξηση των επιτοκίων της ΕΚΤ δεν εκτιμάται σήμερα από τις αγορές ότι θα είναι σημαντική.

Ο τραπεζικός χώρος τελευταία βρίσκεται σε αναστάτωση. Ποια η θέση της Ένωσης για τις κλαδικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας των τραπεζών;

Η Ελληνική Ένωση Τραπεζών, σύμφωνα με το καταστατικό της, σκοπό έχει την προαγωγή του ελληνικού τραπεζικού και εν γένει χρηματοπιστωτικού συστήματος, τη συμβολή στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας καθώς και τη διασφάλιση και εκπροσώπηση των ενδιαφερόντων και δικαιωμάτων των μελών της. Επίσης έχει τη μέριμνα για τον φιλικό διακανονισμό και την εξωδικαστική επίλυση διαφορών μεταξύ των μελών της και προσώπων

που συναλλάσσονται με αυτά, λόγος που την έχει οδηγήσει στην ίδρυση του Μεσολαβητή Τραπεζικών - Επενδυτικών Υπηρεσιών.

Αντίθετα, ίσως δεν είναι γνωστό στο ευρύ κοινό ότι η ΕΕΤ δεν είναι εργοδοτική οργάνωση και δεν έχει, ούτε είχε ποτέ, αρμοδιότητα για τη σύναψη οποιασδήποτε μορφής συλλογικών συμβάσεων εργασίας, και ουδέποτε αναμίχθηκε στη διαδικασία αυτή.